

КОНСТИТУЦІЯ

Української
Соц.-Демократичної
Партії в Канаді

(Поправлена і доповнена другим з'їз-
дом У. С. Д. П. в Вінніпегу і принята
загальним голосуванем членства У. С.
Д. П. в місяці березні 1918 р.)

Ціна 10 центів.

НАКЛАДОМ ЕКЗ. КОМІТЕТУ У.С.Д.П.
Вінніпег, Ман.
1918.

КОНСТИТУЦІЯ

**Української
Соціал-Демократичної
Партії в Канаді**

(Поправлена і доповнена другим з'їздом У. С. Д. П. в Вінніпегу і принята загальним голосуванням членства У. С. Д. П. в місяци марті 1918 р.).

**НАКЛАДОМ ЕКЗ. КОМІТЕТУ У. С. Д. П.
Вінніпег, Ман.
1918.**

JL197
U45
A3
1918

З Друкарні “Роб. Народа”

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНОГО ПАРТІЇ В КАНАДІ.

(ПОПРАВЛЕНА І ДОПОВНЕНА ДРУГИМ
З'ЇЗДОМ У. С. Д. П. В ВІННІПЕГУ І ПРИНЯТА
ЗАГАЛЬНИМ ГОЛОСОВАННЮМ ЧЛЕНЬСТВА
У. С. Д. П. В МІСЯЦІ МАРТІ 1918 р.)

I. Відносини У.С.Д.П. до соціал. партії.

Українська Соціал-Демократична Партія в Канаді є автономіою частиною Канадської Соціал-Демократичної Партії.

II. Органи У.С.Д.П.

Органами У.С.Д.П. є: З'їзд партії, Екзекутивний Комітет, Окружні З'їзди, Окружні заряди, Збори відділів і загальний голос членства.

III. Відділи.

1. П'ять або більше осіб можуть заложити відділ (льокаль), коли згодяться на платформу і конституцію партії та підпишуться під членським з'обовязанням. За згодою Екз. Комітету має бути виставлений їм чартер, коли враз зі зголошенням пришлють вкладку*) за всіх підписаних членів за біжучий місяць і оплату за чартер в сумі \$3.00.

*) Вкладки тепер відсилаються до Окр. Комітетів.

2. Не більше, чим один відділ може бути з'організований в якім небудь місті, хіба коли згодить ся на се існуючий відділ.

3. Кождий зголосуючий ся член партії, має виповнити і підписати слідуючу форму аплікації:

Я, інше підписаній, отсім прошу о приняті
мене в члени відділу Української Соціал-Демо-
кратичної Партиї в ..... прес-
вінції .....

Я годжу ся на платформу принципів соціал-де-
мократичної партії і коли буду прийнятий, го-
джу си повинувати ся конституції партії.

Імя і прізвиско апліканта .....

Адреса .....

Заняті ..... .

Заняті ..... Вік .....

Чи аплікант є горожанином? ..... Ви-

брець? ..... Чи належить до юнії? .....

Чи належав до якої організації перед тим? .....

.....

Чи передплачує "Р. Н."? ..... Які інші ча-
сониси передплачує? .....

.....

Прийнятий до відділу дня ..... року 191..

Предсідатель:

Секретар:

4. Кождий член має платити такий місячний
податок, чкий установить його відділ, а сей по-
даток має бути поквітований стемплями, заку-
пленими від Окружного або Екзекутивного Ко-
мітету, зазначеним підписом секретаря відділу.

5. Кождий член, залягаючий з вкладкою чи
спеціальним податком більше чим 60 днів, тра-
тить членські права.

6. Всяке переступлене членського з'обсвяза-
ня має вважати ся за вистарчаюче, аби провин-
нившого ся члена виключити або суспендувати.

Аби суспендувати, або виключити члена, по трібно більшості голосів всіх дійсних членів згromаджених на спеціальному м'тингу, скликанім на вислухане скарги, виставленої проти якого небудь члена. Кождий член має право відкликати ся проти якого небудь члена. Кождий член має право відкликати ся проти рішення відділу до Окружного Комітету, а відти до загального голосу округа. Про всі виключення і суспензії треба доносити до Окружного і Екзекутивного Комітетів і жаде відділ не съміє допустити у своє членство такого члена, поки засуд виключення або суспензії не буде усунений.

7. Коли зайде нагла потреба виключення або суспендованих членів даного відділу, може Е. К. єго супедувати, порозумівшись з членами О. К. даного округа і відложити єго суспендовання до рішення партійного з'їзду.

8. Виконуючими органами Відділу є заряди, вибрані спеціально в тій цілі скликаними зборами в місяці грудні, на протяг одного року. Такі заряди мають складати ся з: 1) організатора, котрий має нагляд над всею роботою в відділі; 2) фінансового секретаря, котрий має збирати від членів місячні вкладки і провадити всі рахунки відділу 3) протоколярного секретаря, котрий має пильнувати кореспонденції і писати всякі протоколи; 4) касієра, котрий має пепроваджувати в себе фонди відділу, і з всяких інших урядників, яких відділови буде потрібно, як прим. бібліотекара, господаря, кольпортера, заступників ріжніх урядників і інших.

9. Секретарі відділів мають здавати до п'ятицяти днів після кожного кварталу (іменно до 15 січня, 15 квітня, 15 липня і 15 жовтня) справоздання Окружному Комітетови і Екзекутивному Комітетови.

10. В разі розвязання якого відділу, весь його маєток має бути доручений Окружному або Екзекутивному Комітетови.

11. Відділн У.С.Д.П. в однім місті або виборчім окрузі мають працювати в порозумінню з прочими соц. дем. відділами у всіх справах, в яких вони всі заінтересовані. Коли більшість відділів в однім місті, або окрузі за тим заявити ся, має відбути ся міська чи окружна конвенція в ціли іменування кандидата. Кождий відділ може зааранжувати окружне референдум.

12. Кожде місто або виборчий округ може вибрати центральний комітет, який би завідував спільними справами в місті або окрузі. Експенси починені мають поповнити інтересовані відділи.

13. Кождий член У.С.Д.П. в Канаді має до двох місяців по вступі до партії передплатити собі партійний орган "Робочий Народ".

14. Кождий член У.С.Д.П. в Канаді не виповнивши обовязку що до передплати партійного органу "Р. Н." до двох місяців по єго вступі до партії, перестає бути її членом.

15. Член або членн У.С.Д.П. в Канаді не сьміють належати до буржуазних, клерикальних та інших шкідливих соціалізмови організацій.

16. Програма всіх бизнесових мітінгів по відділах має бути слідуюча:

1. Вибір урядників.
2. Приниманє нових членів і приниманє кандидатів на дійсних членів.
3. Відчитанє протоколу.
4. Кореспонденція і виплати.
5. Відчитанє повідомлень і розпоряджень з партійного органу.
6. Справозданє комісій.

7. Справоздане організатора.
8. Фінансове справоздане.
9. Нескінчені справи.
10. Нові справи.
11. Внесок на замкнене мітінгу.

VI. З'їзд партії.

1. З'їзд партії є найвищим управлючим органом тойж, і як такий має відбувати ся що два роки в місяцях листопаді або орудні. На жадані одної третої частин відділів, подане Е. К. на письмі, обовязаний тойже скликати надзвичайний з'їзд кожного часу.

2. Місце з'їзду означує Е.К. У.С.Д.П. відповідно до обставин.

3. Членами з'їзду партії є: делегати поодиноких відділів, члени Екзекутивного Комітету, партійні організатори, редактори партійних часописій і партійні посланники.

4. Кождій відділ партії має право і обовязок вислати на з'їзд одного делегата; коли ж відділ числить поверх 30 членів, то має право вислати одного додаткового делегата за кожну дальнюю трийцятку членів.

5. Кождій делегат на з'їзд має право рішуючого голосу. Прочі учасники з'їзду, котрим з'їзд дасть право дорадчного слова, можуть брати участь в нарадах з'їзду без права виборчого голосу.

6. Кождий делегат має лише один голос без взгляду на те, кілько відділів або яке число членів заступає.

7. З'їздом партії проводить предсідатель, згідно з його заступник, вибраний з'їздом. З'їзд вибирає предсідателя на кожну єго сесію з окрема. З'їзд вибирає відповідне число секретарів.

рів на протяг цілого з'їзду.

8. Всі звичайні рішення з'їзду западають абсолютною більшістю голосів. До зміни конституції партії потрібно дві третіх голосів з'їзду.

9. До з'їзду партії належать слідуючі справи:

а) Ухвалюване конституції партії або її зміна.

б) Ухвалюване резолюцій в справах організації, партійної тактики і партійної преси.

в) Полагоджуване всяких спорів повставших в партії з партійних відносин і прийняття або виключуване засуджених членів, для котрих з'їзд є послідною інстанцією.

д) Контроля всіх фондів партійних, запомогових кас і робітничих кооперативних спілок зістаючих під зарядом партії.

10. Кожда справа, з винятком вибору Е. К. партії, які прийде під обради з'їзду, має бути перше обговорена в вибраних до сего з'їздом комісіях, а наради мають відбувати ся над резолюціями предложеніми через комісії.

11. Порядок нарад з'їзду укладає Екз. Ком. партії і оголошує його що найменше один місяць перед з'їздом. Екз. Ком. партії обовязаний поставити на дневний порядок з'їзду, в додаванню до оголошеного вже порядку, справи за постановленем котрих заявить ся трета частина відділів, зглядно делегатів відділів, найпізніше на два тижні до з'їзду.

12. Предложений Екз. Ком. порядок нарад має з'їзд право змінити первого дня безпосередно по своїм уконституованню ся.

13. З'їзд не може уконституувати ся як з'їзд У.С.Д.П. в Канаді, єсли не прийде найменше четверта частина делегатів, про вибір котрих Екз. Ком. зістав повідомлений.

14. До переведження ухвал з'їзду потрібна

присутність половини, — а коли ходить о зміні конституції, трох четвертих делегатів на з'їзді.

15. Всі ухвали і постанови з'їзду мають бути віддані під референдум усього членства У.С. Д.П., після чого они доперва стають правосильні.

16. Коли на з'їзді не явить ся приписане конституцією число делегатів, в такім случаю учасники з'їзду устроють партійну конференцію. Всі свої ухвали має партійна конференція віддати під референдум усього членства партії.

17. В случаях потреби, може Екз. Ком. скликати партійні конференції, про що має повідомити членство партії. Конференції мають складати ся з мужів довіря покликаних Екз. Ком., як рівиож з делегатів вибраних відділами. Рішення партійних конференцій мають бути правосильні, коли будуть прийняті через референдум.

V. Головний заряд партії.

1. Головним виконуючим органом партії є Екзекутивний Комітет, складаючий ся з п'ятьох членів з одної місцевости, вибраних з'їздом на протяг двох літ.

2. До Екз. Ком. належать слідуючі справи:

а) Репрезентувати партію на зверх.
б) завідувати організаційою і агітаційою роботою в партії, на скільки сего не можуть робити Окружні Комітети.

в) Провадити біжучі справи партії, як видавати Окружним комітетам і відділам чартери, стемплі, конституції і членські кишочки.

г) Принимати під референдум пропозиції відділів і коли воин поперті трома відділами партії і згідні з духом сеї конституції, піддава-

ти їх під загальний голос членства.

г) Склвдвати що кварталу справоздає відділам партїї а для зїзду приготувати звіт за весь час свого урядования від послідного зїзду.

д) Складати з'їди партїї і укладати їх програми.

е) Екз. Ком. має безпосередній надзір над пресою.

3. Екзекутивний Комітет разом з Адміністраційним Комітетом можуть винагороджувати урядників партїї платною після їх заслуги і праці.

4. Місце осідку Екз. Ком. має бути в тім самім місті, де видається партійний орган "Робочий Нврод."

5. Екзекутивний Комітет складається з слідуєчих урядників: організатора, його заступників, секретаря і його звступника і касієра.

6. Організатор має мати нагляд над ходом роботи в партїї і має бути предсідателем на мітінгах Е. К. В случаю неприсутності організатора його місце заступає його заступник.

7. Обовязком секретаря є пильнувати всюої кореспонденції згідно з волею Екз. Ком. Що кварталу має секретар здавати справоздане осібним листком для всіх відділів, сконтрольоване і підписане контроллюю комісією партїї. В случаю неприсутності секретаря, його місце заступає його заступник.

8. Обовязком касієра є удержувати всі гроші в чартерованім банку на імя Екзекутивного Комітету; всі виплати в імені партїї має ся робити лише на підставі варанту підписаного членами Екзекутивного Комітету.

VI. Контрольна комісія У.С.Д.П.

1. Контрольна комісія складається з трох членів запропонованих відділом з тої місцевості

де находить ся Екз. Ком. і центральний партійний орган і принятих через референдум членства партії.

2. Обовязки контрольної комісії є:

- а) Контролювати книги і фінанси Е. К. що місяця.
- б) Контролювати книги і фінанси партійного органу "Р. Н." що місяця.
- в) Провіряти і підписувати всі фінансові справоздання Е. К. і партійного органу "Р. Н."

VII. Екзекутивна Рада.

1. В склад Екз. Ради входять всі члени окружних зарядів. Обовязки Екз. Ради є:

- а) Помагати Екз. Ком. у всіх важійших справах партії.
- б) Виловлювати опорожнення, які притраплять ся в Екз. Ком. запропонованими членами відділу з місця осідку Е. К., котрі мають бути піддані під референдум членства партії.
- в) На засіді Екз. Комітету Екз. Рада може з'йтись на наради, коли сего будуть вимагати важі і пекучі партійні справи.

2. Екзекутивна Рада може відкликати кого небудь члена, або і всіх членів Екзекутивного Комітету, заряджуючи відповідне референдум до членства партії.

3. В разі опорожнення місця в Екз. Раді, Екз. Ком. має повідомити про се відділи в агітаційнім окрузі, де лучило ся опорожнене і зарядити вибір нового репрезентанта.

VIII. Агітаційні Округи.

1. Не менше чим три відділи партії мають право з'організувати автономний агітаційний округ. Такими округами управлюють окружні

заряди, вибрані окружними з'їздами.

2. Кождий відділ партії даного агітаційного округа має право вислати на окружний з'їзд, на кожних своїх десятьох членів по одному делегатови. Екз. Ком. має право вислати на кождий окружний з'їзд одного свого делегата.

3. До окружного з'їзу належать:

а) Ухвалюване організаційних статутів округа, або їх зміна в границях статута партії.

б) Вибір і контроля окружного заряду.

в) Контроля фондів зістаючих під зарядом округа.

г) Ухвалюване бюджету округа і евентуальне накладане окружних податків.

4. Виконуючими органами агітаційних округів є окружні заряди, вибрані окружними з'їздами.

5. Права і обовязки окружних зарядів ухваляють окружні з'їзди.

6. Який небудь відділ може за посередництвом Екз. Комітету партії зачати референдум до сусідних відділів, що до пожаданості з'організовання агітаційного округа. Екзекутивний Комітет одержавши потакуючу відповідь найменьше від трох відділів, має урядити першу окружну конвенцію і в всякий інший спосіб помочи у заснованню окружної організації. Коівенція має зголосити ся по окружний чартер, рішити про устрій організації і вибрati окружних урядників.

7. Окружні організації мають добувати фонди на проваджене своєї роботи добровільним оподаткованiem своїх відділів.

8. В случаю розвязання окружного заряду (Окружного Комітету), його книги і маєток мають бутн доручені Екз. Ком.

ІХ. Партийна преса.

1. Екз. Комітет У.С.Д.П. видає центральний орган укр. соц. дем. партії "Робочий Народ", котрий є власністю цілої партії.

2. Про потребу видавання більшіс партійних газет або про признане партійними органами виходячих вже газет написаних в дусі соціалістичнім, може рішати партійний з'їзд або в виняткових случаях рішають члени партії через відповідне до сеї сирави референдум.

3. Редакторів партійних газет може призначати або змінити Екз. Ком. в порозумінню з Екз. Радою.

4. Над адміністрацією, робітниками і інвентарем партійного органу "Р. Н." має контролю Адміністраційний Комітет вибраний на з'їзді партії, котрій складається з трох членів.

5. Адм. Комітет в порозумінню з Екз. Комітетом призначає або віддає робітників в другарні партійного органу.

6. Опорожнене, яке лучається в Адм. Комітеті має виконуватись з членів місцевого відділу, де видається партійний орган "Р. Н." підданих під референдум партії.

7. Мінімальну платню партійним урядникам, редакторам і робітникам я партійним органі назначує партійний з'їзд, а в случаях вимог, може Екз. Ком. в порозумінню з Адм. Ком. підвищити або зменшити їм платню.

8. Всі платні урядники і робітники партії оставляючи своє становище, мають заявити свою резигнацію Екз. Ком. на письмі не менше чим один місяць наперед.

9. Всі прочі урядники партії, мають заявити свою резигнацію на письмі по можності перед перед уступленем зі свого становища.

X. Додаткові постанови.

1. В завідуваню справами У.С.Д.П. можуть брати активну участь лише відділи У.С.Д.П.

2. Єкзекутивний Комітет повинен сповіднати обовязки окружних комітетів, де нема окружних організацій.

3. Голосування над кожним референдумом має кінчнити ся в 60 днів після оголошення.

4. Всі пропозиції та інші справи предложені під референдум партії мають бути предложені без жадного вступу та заміток.

5. Всяке нехтоване відділом провізій конституції та правил партії вистарчає, аби Екз. Ком. суперечивав такий відділ на припоручене Окружного Комітету і сейчас піддав свій вчинок під одобрене загального членства.

6. Урядників відлу має ся вибирати на протяг одного року, однакож по укінченю року можна вибрати їх наново. Вибори урядників мають відбувати ся в протягу місяця грудня, а урядоваю має зачиинати ся від першого січня. Про вислід кожного вибору урядників внутрівідлу треба сейчас доносити до Окружного і Екз. комітетів.

7. Відділи мають відбувати що найменьше одні адміністраційне засідане (бизнесовий мітінг) в місяци.

8. Всі урядники, ради і комітети можуть бути усунені своїми виборцями, коли стверднть ся проти них оскаржене о занедбуванні обовязку або о переступлені конституції чи платформи.

9. Кождий дійсний член одного відділу має право бути присутнім і говорити на мітінгах іншого відділу, але не має права брати участі в голосуванню.

10. Жадна частина української соціал-демокра-

тичної партії не съміє робити в спілці з якою будь громадою людей, що не признає класової боротьби та потреби скасовання капіталістичного ладу.

11. Жадна особа не може бути іменована кандидатом на який небудь уряд в Окружнім чи Екзекутивнім Комітеті або на яке будь публичне становище, коли не була членом партії бодай через шість місяців і не з'единила ся з партією через активну участь в її праці.

12. Всі кандидати до якогобудь законодатного чи адміністративного тіла, мають вперед підписати резигнаційні папери з вільним місцем полишеним на дату, перед офіційною номінацією і зложити її у своїм відділі.

13. Резигнаційні папери підписані членом партії вибраним до провінціонального або домініяльного парляменту мають передержувати спільно в опіці його відділ і Окружний Комітет; в випадку трудності справу можна рішити через референдум.

14. Котрий небудь член української соціал-демократичної партії, вибраний на посла до провінціонального або домініяльного парляменту, має посвятити кожного року чотири місяці на організаційну роботу в провінції, або дати на своє місце заступника.

15. Котра небудь особа може вступити до партії, як свободний член, коли признає конституцію і членське з'обовязане, зголошуячи ся до Екзекутивного або Окружного Комітету в провінції, в якій проживає. Такий член має платити 25 центів місячної вкладки.

16. Жадна особа не може стати членом позамісцевого відділу, доки є відділ в місцевості, в якій воїа проживає.

17. Кождий відділ повинен назначити кольортера, для ширення соціалістичної літератури і преси.

18. Кождий відділ У. С. Д. П. має устроювати найменше два рази на місяць пропагандові мітінги, реферати або відчити. Коли є змога, повинно ся устроювати представлеия і концерти.

19. Кождий член в відділі обовязаний знати платформу і конституцію партії. Організатори можуть існувати з того своїх членів що 3 місяці.

20. Кождий, хто бажає стати членом відділу У. С. Д. П., має бути через цілий місяць кандидатом на члена з правом дорадчого але не рішального голосу. За той час член відділу мати муть спромогу переконатись, чи він є чесним і гідним товаришем, а він мати ме спромогу познакомити ся з порядками в партії. Після місяця відділ рішає про прияте кандидата на дійсного члена.

21. Бувші члени партії, котрі через недбалість, або роблею роздорів, або загалом шкоджею партії, оставили відділ, або були з його виключені, колиб були прияяті з поворотом в члени, мають через 3 місяці оставати кандидатами, а через 6 місяців не мають права рішального голосу, ані не можуть бути вибрані на жадний уряд.

22. Члена, що не сповіяє своїх партійних обовязків, очириє своїх товаришів, ширить роздори, належить упімути на мітінгу, або віддати під партійний суд, наложить на його кару а коли заходить потреба то і виключити його з членства, та оголосити в партійнім органі. На случай иеслушиого засуду, найліпше передати цілу справу Екз. Ком.

23. Секретарі всіх відділів У. С. Д. П. повинні

опублікувати кожного місяця в партійнім органі імена нових членів, а хто би знати що небудь лихого про нового члена, той повинен про се сейчас повідомити секретаря Екз. Ком. У. С. Д. П. в Екз. Ком. має сю справу полагодити.

24. Кожний член У. С. Д. П. управлінням до горожанських пішерів повинен постаратись стати горожанином Канади.

25. Кождій член У. С. Д. П. в Канаді мусить мати запреноумерований "Роб. Народ".

26. Всякі непорозуміння і спори в відділах, на скільки вони не можуть бути полагоджені товарицьким судом мають бути передані до рішення О. К., Окр. З'їздовн, евентуально Екз. Ком. партії або й загальному з'їздовн.

27. Члена або членів партії, котрі зі своїми зажаленями або закидами проти члена або членів, заряду або зарядів партії, не віднесуться до відповідних партійних інстанцій (до відділу, О-кружного Заряду, Окр. З'їзу, Екз. Ком., загального партійного з'їзу, або загального членства партії), предкладаючи до своєї справи потрібні докази, але ширять інтриги, провокують і викликають роздори в партії, — має Екз. Ком. сейчас засупендувати (усунути з партії), їх справу розглянути і коли окажуться виновними, їх зовсім з партії виключити.

28. Про резигнацію або евентуальні зміни в Екз. Ком. або Екз. Раді і на інших відвічальних партійних становищах — прим. в редакції "Р.Н." мають бути сейчас повідомлені всім відділам У. С. Д. П.

29. Всякі фонди, збирані позамісцевими товаришами на всякі позамісцеві цілі мають переводитись за посередництвом Екзекутивного Комітету партії.

30. Два рази в рік, в місяцях цвітни і жовтні, кождий відділ У. С. Д. П. має устроїти "червоний тиждень", протягом котрого спеціально має ся збирати пресовий фонд і нових передплатників для "Робочого Народа".

31. У всіх справах необмежити статутом У. С. Д. П. має тая-ж руководити ся конституцією Канадської Соціал Демократичної Партиї. Всяке доповнюване конституції У. С. Д. П. і П зміна має бути згідна з духом конституції Канадської Соціал Демократичної Партиї.

ВКАЗІВКИ

ДЛЯ ОРГАНІЗОВАНЯ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ
СОЦІАЛ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ І ПРАВИ-
ЛА ФОРМАЛЬНОГО ВЕДЕНИЯ ЗБОРІВ.

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ОРГАНІЗОВАНЯ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ І ПРАВИЛА ФОРМАЛЬНОГО ВЕДЕНЯ ЗБОРІВ.

Кождий український робітник, котрий став сьвідомим соціалістом повинен сновяти обовязки супроти свох братів робітників серед яких живе.

Кождий соціаліст повинен підтримувати і читати соціалістичні часописи, належати до юнії, старати ся ширити часописи і книжки які видає Соціал Демократична Партія.

В кождім місті в Канаді, де лише живе українське робітництво і має свої товариства, можна здобути бодай кількох нередилатників для соціалістичної газети. Але само ширене соціалістичної преси не буде аж сновненем всіх обов'язків, члена С.Д.П.

Є дуже багато таких місцевостей, де не то що нема соціалістичної організації серед українських робітників, але де українські робітники про соціалізм майже нічого не знають і не чують.

Коли соціаліст замешкає в такій місцевості, то вже від самого початку повинен думати про те, в який спосіб скликати віче, спровадити бесідника і познакомити народ з цілями і стремліннями соціалізму.

Відтак повинен приєднати собі хоч кількох робітників, з яких можна заложити соціалістичний відділ. Се дастъ ся легко зробити, коли переконаєте знакомих робітників, щоби собі заарендували соціалістичну часопись.

Як вони будуть читати соціалістичну часопись

післь хоч з пів року і як перечитають кілька соціалістичних брошур, то певно можуть стати підвалиниою для засновання організації.

Коли вже тихою працею здобудете кількох прихильників, порозумійте ся з головним зарядом Укр. Соц. Дем. Партиї щоби вам вислали бесідника чи організатора.

ЯК СКЛИКАТИ ПЕРШІ ЗБОРИ?

I. Як в даний місцевости нема іякої соціалістичної організації, то треба зажадати від Укр. Соц. Дем. Партиї крім бесідника також друкованіх вдіозві і оголошень. Але найважайше впевнитись, чи бесідник приїде і чи можна дістати льокаль (галю, порожній штор і т. д.) на збори, деби помістило ся більше число людей.

II. Коли се вже полагодить ся, належить що найменше на тиждень перед днем зборів помістити відозви на видних місцях (у склепових вікиах в сальоонах) при тих вулицях, де мешкають українські робітники, а потім при помочі прихильників треба розкинути відозви у всіх фабриках чи копальнях, в яких працюють українські робітники. (Треба також роздати відозви (оголошення) коло українських церков, в останню неділю перед зборами).

III. Яко скликуючих збори належить підписати лише КОМІТЕТ і більше ічого. Коли ж в якій місцевости вже є українська соціалістична організація, треба отверто заявити, що се за збори і хто їх уряджує.

IV. Заки ще бесідник приїде, повинні ті що віче скликають порозуміти ся з своїми прихильниками і читачами соціалістичної часописи, хто

має збори перевести, хто займеть ся продажею брошур і розданем, хто стояти ме при вході до льюкалю зборів і хто ждатиме на бесідника на стації (діліо), щоби спровадити його до місця зборів. і закн бесідии приїде треба замовити у секр. Екз. Ком. У.С.Д.П. більше число часописей для роздаия на зборах, а також кілька десять пять чи десять центових брошур до продажі.

Добре також спровадити зараз потрібні друки і інформації для повстаючого соціалістичного віділу.

Перед вікдритем зборів належить роздати (безплатио) часописи і розпсчати продаж брошур бо часто по зборах вже пізна пора і робітники спішать домів.

V. Нім бесідник заче говорити, предсідатель зборів повинен пояснити зборам ціль зборів, просити о спокій і терпеливе вислухає промови і заявити, що кождий буде міг забрати голос по скінченою промови, і що кожному буде можно ставити запити або противити ся словам бесідника. Відтак предсідатель зборів в кількох словах представляє бесідника. Коли бесідник має остатись в дайій місцевости довший час, і ще виголосити одну або більше промов, то належить по скінченні промові і пер дискусією, повідомити загал, коли і де відбудуть ся слідуючі збори і про що на них буде говорити ся, а рівиож попросити зібралих, щоби прийшли і привели знакомих.

VI. Де лише можливо, по скінченою промови бесідника, предсідатель зборів иай завізве зібралих до зложея добровільних жертв на оплачене галі і покрите коштів спроваджея бесідника. А також иай завізве тих, яким промова трафна до серця і ума, щоби по скінченою зборів лишились

в льокалн, щоби порозумітн ся як закладатн від діл соціалістичний.

VII. На кожних зборах гарне вражінє робить спів або музика, отже, як що серед зібраних є люди, котрі можуть відсьпівати "Червоинй Прапор", "Марселезу", або інші подібні робітниці пісні, добре все починнатн і кічнитн всі публичні зборн співом.

Де лиш можна, треба попроситн жінок і дівчат до збирання складок і до продажі брошур.

Коли вже всі, що хотілн забиратн голос в дискусії висказалин ся і бесідник дав всім відповідь, предсідатель замікаючи зборн, дякує всім зібраним за участь і зауважие вислухаиє промови і просить, щоби при слідуючій нагоді зиова прийшли, та щоби привели своїх знакомих.

По скінченю зборів лишають ся всі ті, що їх скликували, на галі і повнині познакомитн ся близше з тими з чужих людній, котрі бажають чогось більше довідати ся від предсідателя зборів. Зітак предсідатель повинен всіх, що лишились в галі зібрati коло себе, представитн їм коротко а ясио ціль повстаючого відділу і рішитн з охочим до вступлея, коли скликати мітінг (зборн) для формального засиовання відділу. Треба зібрati імена і адреси кожного, що зголосується в членні відділу, підписати аплікацію на чартер і роздати всім по однім примірнику партійної конституції, за котру кождий член повинен заплатити устаювею ціну, і попросити, щоби її уважио перечитали.

ЗАСНОВАНЕ І ПІДДЕРЖАНЕ СОЦІАЛІСТИЧНОГО ВІДДІЛУ.

В який спосіб наступає утвореніституоване (зaloжене) соціалістичних відділів, що бажають

вступнти до соц. дем. партії, та яких треба вибрати урядників; які їхні обовязку, відтак в який спосіб провадити всі мітінги поясняє конституція Укр. Соц. Дем. Партії. Кождий, хто хоче засиувати відділ повинен вперед спровадити кілька примірників конституції від секретаря партії.

При заснованю відділу партії треба памятати слідує:

1. Щоби осінователями були робітники, що тішать ся найкращою опійєю серед своїх країнів з даючої місцевости.

2. Щоби більшість осінователів складала ся з людей вже трохи освідомлених читанем соціалістичних газет.

3. Щоби на кождий уряд вибирати людей здібних і стало замешкалих в даючій місцевости, аби воюи могли як слід сповідати свої обовязки.

Які є головні завдання соціалістичного відділу?

1. Уладжуванє як найчастійше публічних зборів при помочні добрих бесідників.

Серед Українців замешкалих в Каїаді дуже богато іє уміють читати, а тих людей треба конче втягнути до соціалістичного руху. Псвио, що неграмотного (іє вміючого читати) чоловіка, годі познакомити з цілею робітничої справи при помочи книжки, отже таких може переконати лишеинь бесідник.

2. Ширенє соціалістичних газет і соціалістичної літературн взагалі.

Робітники, що бажають успішио боротись за свій визвіл, мусять бути съвідомими і чесими, а се можна осягнути лишеинь через стале, без переривие, о скільки можливо, читає соціалістичних часописий, а також брошур і книжок. То є також наїлішша ева поміч, яку відділ

може без ніяких жертв приносити соціалістичним виданням, та причиняти ся до щораз більшого уліпшення видань. Чим більше соціалістична часопись має передплатників, тим більше може заспокоїти духові потреби і поглибити знане робітничої кляси.

Для Соціалізму тим скоріше настане день тріумфу, коли кождий робітник буде читати і спомагати соціалістичну пресу.

3. Докладане старань, щоби кождий український робітник, який навіть через якийсь час виступає проти соціалістичної ідеї, став канадським горожанином — виборцем сего краю.

Робітник без права голосування, се так, як чоловік без правої руки; він ані себе, ані других боронити не може, бо не в силі.

Кождий соціаліст в часі виборів чи то льокальних чи краєвих, повинен віддати уесь вільний час на службу і користь організації. Ті, що не мають права голосу можуть все таки бути помічними, можуть сповідати такі функції як: розписей і брошур на зборах вуличних і в галях, ношене виборчих відозвів по домах, продажа часоекспедиція виборчої літератури в партійній квартирі і адресоване коверт, або сповнюване обов'язку сторожа в виборчих льокалях і т. д. Соціаліст, що не сповняє хоч одної із висше наведених праць — є лихим співробітником в своїй організації. Найліпшим способом для побільшення передплатників соціалістичних газет, є пояснене потреби їх читання на кождім публічнім мітінгу, — розношене оказових чисел по домах. Кождий відділ повинен все уважати, щоби ні один член не відказував ся від сеї роботи.

Соціалістичний відділ повинен відбувати мітінги що найменше два рази на місяць. Один ли-

ше мітінг повинен бутн присвяченй т. зв. справам адміністраційним, себ то поладнаню внутрішнх справ твк віддїлу як партїї. Всї інші збори повинні бутн призначені для вишколення членів і прихильників, як в науці соціалізму, так і в питанях практичної діяльності що до політичного руху робітничої кляси.

Кождній член повинен старатн ся, — о скільки має до сего здібностн — виробити ся в штучі публичних промов. До сего найкраще надають ся т. зв. дискусійні мітінги. На них, серед знакомих облнч кожднй може забирати голос і набирати чим раз більшої вправи в промовах. Коли ж знова в даній місцевости зовсім нема людній здібних приготувати ся бодай до короткої промозн, то один з членів, обдарований сильним голосом і виразною вимовою, повинен відччувати на мітінгах якісь інтересні статі з соціалістичних часописн, а навіть й ворожих, або уступи з якихсь поучаючих брошур, а відтак кождній з присутнх, який котогось реченя не розуміє, або з ним не зогджується, звертається до читача, або до голови мітінгу о пояснені.

Віддїл повинен уладжувати часто забави, аматорські представлення і концерти. Се є добре средство для агітації, а головно для здобутя грошнй на агітацію, а також на здобутє несьвідомих людній для соціалістичної організації, котрі не дуже охотно приходять на дискусійні мітінги. Люди, чужі для соціалістичної ідеї, котрі добре забавляють ся на соціалістичних забавах, залнишають і гублять страх перед самою ідеєю соціалізму, а часто стають прихильниками соціалістичного руху.

Члени віддїлу повинні жити з собою в згоді немов одна родина, повинні часто між собою ма-

ти дружні зиосини, запрошуочи одні других на родинні забави і т. п.

Від кожного члена соціалістичесї партїї вимагається узианя мсти та принятих більшістю способів до здобуття сеї мети і взагалі обовязком члена є підпорядковуватись всім рішенням. Але не належить ніколи відносити ся ворожо до тих членів, які в деяких справах не годяться з більшістю, та мають іа даниі справи свої погляди. Нераз иенависть до поглядів, одного із членів, тому, що більшість думає інакше — є часточиною до иепорозумінь, до сварливих мітінгів, а иераз ї до розбиття соціалістичних відділів. Належить пошанувати переконанє кождої людини, як що воно походить зі щирого серця.

Неможливим є, щоби кождий чоловік думав однаково про все. Дуже бажаним є, щоби соціалістичний відділ мав як иайбільше членів, а ціла партія стремить до того, щоби під своїм прaporом згуртувати всіх робітників.

На жаль серед робітничої кляси бувають і такі, яких приналежисть до соціалістичної організації моглаб осліпiti і поизити в очах суспільства цілий рух і ідею. Тому при прийманю інших членів треба уважати, щоби вони були гідними співробітниками. Лучше мати лише 10 членів, але вибраних, як 50 яких будь, котрі або через лихе поведенє, або ізза браку охоти до науки приносять соціалістичній партїї більше лиха як добра.

На адміїстраційних мітінгах іе треба ухвалювати ніяких важнійших справ без належного і всестороннього обговореня їх всіма членами. (Найкраще обговорити важні справи іа однім мітінгу, а голосованє відложити до слідуючого). То нераз запобігає прийманю ухвал перед

розважного запалу, під враженiem хвили, чого потім треба жалувати. Коли переходить якась ухвалила належить уважати, щоби її виконати як найточніше, — тоді члени набирають довіря і до себе самих і до організації. Легкодушиого урядника, що не сповняє точно своїх обовязків не треба толерувати. Добрих і стараних членів і урядників належить довше оставити на якісь уряді і від часу до часу їхню роботу похвалити, се їх не зіпсую, а захотить до ще більшого старання. До всіляких партійних властів треба звертати ся з довір'єм в братнім дусі; всі кореспонденції, рахуки і рапорти (звіти) належить погоджувати точно і скоро, бо від сего в певній мірі залежить розвій партійної організації.

Предсідатель адміністраційних зборів, (як також і кождий член) повинен обзнатися точно зі способом ведення зборів. Показчик ведення зборів знаходить ся в конституції.

Предсідатель зборів повинен бути:

1. Токтсвним в поведеню;
2. Бути безстороннім, розважним, і холодно-кровним, головно в хвилях, коли збори прибирають острі форми.

3. Предсідатель повинен старати ся звертати увагу на се, щоби о скільки можливо, кождий член забирає голос в дискусії. Від доброго ведення зборів залежить нераз добрий розвій соціялістичних відділів. Тому то в таких відділах, де нема богато членів сдібних переводити збори, треба вибирати предсідателем одного члена через довший час, доки не виробить ся більше членів.

В таких місцевостях, де число Українців доходить до 500 осіб або й більше, кружки можуть покривати всі кошта ведення агітації, себто скли-

куване віч, агітація виборча, спорваджуване літератури і часописий і т. д.

Треба тямити, що партія може дати своїм по-одиноким відділам таку суму, яку воїн вкладають до загальної партійної каси. Треба тямити і се, що з грошей, які напливають до партійної каси з податку, партія мусить покривати кошта організаторів і бесідників, мусить розширювати міліонн безплатних друків в таких місцевостях, де рух соціалістичний проявляється слабо вбо й зовсім про него не чути. А се все враз з удержанем головної канцелярії забирає великі видатки.

Розвій соціалістичних відділів залежить теж в певній мірі від становища, яке воїн займає у супроти всіляких українських товариств в даний місцевості.

Ніколи не треба забувати на факт, що членіннішнх не соціалістичних організацій є рівночасно против соц. організації, а воїн всі складають ся з робітників, тому їх треба переконати, що воїн як робітники повинні належати до соц. організації.

Треба погодити ся з фактом, що більшість українських робітників в Канаді се бувши краєві селяни, а декотрі під умовним зглядом стоять дуже низько. А звісно, що в соціалістичні ряди вступають лише найбільш съвідомі робітники. Отже коли навіть деякі членін відносять ся до відділу байдужо, то і тим не треба зневірювати ся.

Найкращим ліком на байдужість є завистидати байдужих людей більшою власною енергією і більшим посвяченем для організації. Кождий повинен працювати в своїм відділі кілько лишені може, а не оглядати ся і чекати на пра-

цю товаришів.

Добрий рядовик в соціалістичній армії ніколи не кине П рядів, хоч йому прийшло-б ся тільки самому лишити ся на своїм посту (стаїови-ску).

Найлучший соціаліст се той чоловік, який пильнує інтересів і добра своєї організації, так нк власної дитнини. Він зробить все, що буде міг, скількині позволять на се його сили, щоби тут де вже існує соціалістичний відділ доложити всіх стврань, щби його піддержати, аби не допустити до його упадку. Він буде старати си працювати в тім напрямі, щоби сей відділ остав на полю бою, аж до хвили, коли настане соціалістичний лад.

Бороти ся з темнотою і ніколи не падати на дусі! — Отсе кліч, який повинен ясніти в поміщенню кожного соціалістичного відділу.

По всій інформації як спроваджувати бесідини ків, як закладати відділи Української Соціал Демократичної Партиї, як і звідки спроваджувати соціалістичні газети і книжки, належить звертати ся до партійного секретаря.

ЯК ВЕСТИ ЗБОРИ.

1. ЗБОРИ бувають слідуючі: масові для поширення агітації. Збори делегатів цілої організації або з'їзду (конвенції).

Делегатів з одного округа, або конференції.
Членів відділу.

Членів комітету.

2. Масові збори скликують агітаційні комітети (міжнародні або відділові).

З'їзд скликає Екзекутивний Комітет; конференції скликає локальний комітет;

Збори відділу скликає рекордовий (протоколирний) секретар.

Засідання комітетів скликають їх рекордові ссекретарі.

3. Кожді збори відкриває секретар і проводить вибір предсідателя.

4. Предсідатель є вибраний лише на один раз і не може стало займати сего уряду.

5. На предсідателя належить вибирати людей розважливих, спокійних і вироблених в організації.

Для вирав в провадженню зборів треба уладжувати сисціяльні дискусійні збори і дати нагоду всім членам вести по черзі збори, прим. що пів години інший і в сей спосіб виробляти всіх члснів на добрих провідників.

6. Предсідатель повинен знати докладно партійну платформу, конституцію організації і показчик ведення зборів. Беручи за вихідну точку конституцію і показчик ведення зборів, предсідатель має право і повинен відкидати всякі внесення незгідні з конституцією і не допустити до дискусії над іншими. В таких случаях предсідатель повинен покликати ся на відносний параграф і пояснити членам чому се робить.

7. Предсідатель заявивши свій уряд проводить вибір секретаря, там де немає сталого, а відтак відчує дений порядок і піддає його під дискусію а відтак під голосоване. На народніх зборах исма дискусії над деним порядком.

8. По затвердженню денного порядку предсідатель приступає до першої точки денного порядку, а відтак, коли ся точка обговорена чи переголосована, до другої, третьої, — до останньої.

9. Предсідатель уділяє членам голосу, списує лісту бесідників і має обовязок уяжати на дей-

шій порядок зборів і щоби всеце ... ставлені на п'єсімі, були ясні і зрозумілі. Промови членів зборів повинні все відносити ся до поставлених внесень і "проти". В останнім случаю предсідатель уважає, щоби члени не повторили сего, що вже говорили вони самі, або інші члени, в даний справі і щоби говорили коротко і ясно.

10. Предсідатель може на хвилину перебинати проомви бесідників, коли уважає за відповідне дати винесене, що до заходячих сумнівів. Предсідатель все повинен бути безстороннім так супроти більшості нк і супроти меншості зборів.

11. Предсідатель визиває бесідника до порядку, нк що сей мимо зверненої йому уваги на далі держить ся унerto при своїм. По здоровім нашим мисленю предсідатель має право відібрати бесідникови голос: а) в даній хвилі; б) на цілий час обговорювання даної справи; в) до кінця зборів.

12. На всіх зборах, а головно тоді як помічається нарушене партійної карності присутніми членами, предсідатель повинен з найбільшою строгістю держати правиль ведення зборів і не позволяти забирати голос тоді, коли на місці зборів нарушено спокій.

13. Предсідатель, як такий, не має права голосу в дискусії, але може записати ся на лісту бесідників як звичайний учасник зборів, одержуючи голос від свого заступника або секретаря.

14. Предсідатель не має права голосувати з виїмком: а) під час тайного голосування при помочи карток, б) в такім разі, коли при звичайнім голосуванню голоси розділилися по половині: за і проти. В останньому разі предсідатель віддаючи свій голос, повинен вияснити, чому

так робить або може здіржати ся від голосування відложением порішнія справи до слідуючих зборів.

15. Член зборів має право ставити внесення або резолюції і забирати голос в дискусії.

16. Член зборів, який бажає забрати голос в даній справі повинен передовсім зажадати від предсідателя зборів уділення голосу. Своє називсько треба висказати голосно і виразно, або — о скільки перейде відповідна ухвала — подати на письмі, щоби предсідатель міг без помилки записати його на лісту бесідників.

17. Забираючи голос член повинен пам'ятати о дневнім порядку, то значить, говорити лише про порушену справу. Не належить порушати особистих справ, аїї не вільно вести розговору особистого характеру з іншим членом зборів, а говорити тільки про саму справу.

18. Член зборів, завізваний предсідателем до порядку, повинен сейчас примінити ся до сего зазиву, однак може забрати голос в справі формальній (наглій) і відкликати ся до зібраних. Коли ніхто із зібраних не поставить відповідного формального внесення, справа відхищання голосу впадає.

19. Щоби справа могла бути обговорювана, треба: а) щоби член, що одержав голос поставив внесене; б) щоби се внесене було піддержане другим членом; в) щоби предсідатель подав внесене до відома членів і щоби воно було відчитане ним, або секретарем.

20. Як що на деннім порядку є звіт урядника, дслегата, або комітету, по відчитаню звіту мусить бути сейчас поставлене внесене приняті або відхинуті цілий або частина сего звіту і аж тоді може наступити дискусія над його змістом.

21. Всі висесні комітетів можуть бути обговорювані, коли будуть піддержані одним із членів.

22. Ухвали чи рішення зборів повинні бути висказані ось такими внесеними: а) внесене резолюції, в якім є висказані вимірювальні зборів про дану справу, та подані мотивів, якими збори руководилися; б) внесене звичайне, в якім збори приймають якийсь закон, або правило, відносно організації або її часті; в) внесене зазиву припорученя або бажання, в якім збори звертаються до своїх урядників, комітетів або делегатів; г) внесене формальне, лише в справі способу і порядку полагоджування справ на даних зборах; д) внесене нагле, якщо може бути поставлене лише тоді, колиходить о успокоєні зборів, або о забезпечені осіб ведучих наради, або тоді, коли виявлюється справа, що мусить бути сейчас полагоджена.

23. До кожної справи мусить бути лише одно внесене за, а друге проти. Всі слідуючі внесення до сеї самої справи можуть бути ставлені в формі поправки, або додатку до поставлених вже внесень.

24. Коли в якійсь справі висесні поставлено і піддержано, не можна ставити інших внесень, аж доки се не буде порішено, з виключенням внесень формальних і наглих.

25. Коли предсідатель поставлено і піддержано висесні відчитав, тоді всно не може бути відкликане, хіба, що на се згодить ся більшість членів.

26. Коли якась справа, що стоїть на деннім порядку, складається з кількох частин (прим. звіт або реферат) — тоді належить кожну частину розбирати з осібна і ставити по черзі відновідні,

частині внесення, котрі підтак належить доповнити загальним внесенем (з евентуальними поправками).

27. Внесень формальних не можна ставити перед скінченем промови бесідника, хіба що винесоданець має на приміті:

1). Ограничено числа бесідників до даного внесення і вибрано генеральних бесідників — одного або двох за внесенем і тількиж проти внесення. Генеральних бесідників вибирають з поміж себе лішень записані на лісти бесідників.

2). Замкнено дискусії в даній справі.

3). Ограничено часу промови кожного з бесідників.

4). Приступлене до денного порядку над цією справою.

5). Віддано цілої справи до полагодження комітетови.

6). Припоручено Комітетови або вибраній комісії розглянути цілу справу і предложить на слідуючих зборах.

7). Уділено комусь голосу по замкненню дискусії, або ще раз коли вже два рази говорив в тій самій справі.

8). Відклікане розпорядження предсідателя.

9). Відклікане предсідателя.

10). Відібрано голосу одному із членів, або уділене йому нагані.

11). Поворот до дискусії заново.

12). Позволено відклікання внесення.

13). Вияснено правил, — або внесення — предсідателем.

14). Короткий запит до попереднього бесідника о вияснені висказаного речення, або невинсказної гадки.

15). Предложене точок денного порядку.

16). Вставлене до денного порядку нової точки. Внесене таке ставить ся тоді, коли є поставлене нагле внесене і збори рішають, чи його розбирати меться зараз перед іншими, чи на кінці, по вичерпанню всіх точок денного порядку.

17). Вибрані форми голосування над даним внесенем (тайне за картками, або явне за піднесенем рук).

18). Відложене засідання.

19). Замкнене засідання.

28. ДИЦКУСІЯ починається з хвилю, коли предсідатель завізне зібраних до забирання голосу в даній справі і зажадає поставлення внесення.

29. Під час дискусії не можна нікому говорити, доки не одержить права голосу від предсідателя; предсідатель повинен голосно виголосити називко бесідника.

30. Коли одни з зібраних говорять, то нікому іншому не можна йому перервувати з виїмком предсідателя (як сказає в пар. 11.) або котрою з членів в справі наглій. Це сказано в пар. 22 точки д. І пар. 27, точки 8, 10, 16.

31. При ставленю формальних внесень можна забирати голос і ставити внесення по промові кожного з бесідників.

32. До справ формальних предсідатель повинен уділити голосу без узгляднення черги кожному з записаних на лісті бесідників.

33. Внесене формальне може мати лише дві промови, одну за внесенем а другу проти.

34. Внесене формальне мусить бути піддане під голосування сейчас по обох промовах.

35. В дискусії над звичайними внесеннями ніхто не може промовляти більше як два рази в тій самій справі.

36. Внескодавцю прислугує право трикрат-

ного голосу, при тім останній раз по вичерпаню лісти бесідників.

37. Можна ставити внесене замкнення дискусії або обмеження числа бесідників за і проти внесення (пар. 27, точки 1 і 2).

38. Коли є поставлене внесене замкнення дискусії і піддержане, предсідатель повинен залагодити формальності в слідуючім порядку:

а) запитати хто говорить проти;

б) запитати хто має намір ставити нові внесення (поправки або додатки) в тій справі;

в) по перечитаню повинен запитати зібраних хто хоче промовляти до давніх і нових внесень і нідчитати лісту до сего часу зголошених бесідників.

г) по записаню на лісту ново зголошених бесідників повинен перевести голосоване над формальним виссенем замкнення дискусії.

39. Голосоване починає ся в хвили, коли по замкненню дискусії ліста бесідників вичерпана, або коли ніхто більше не жадає голосу, о що предсідатель повинен формально запитати.

40. Голосоване над внесеннями переводить ся в стсей спосіб:

а) коли є лише одно внесене за, а друге проти, то наперед дає ся під голосоване проти, а відтак за; як що оба внесення не перейдуть справа упадає;

б) як що внесене є з додатками, то найперше дається ся під голосоване внесене а відтак додатки в такім порядку, як вони були ставлені.

в) коли внесене є з поправками, то найперше треба дати під голосоване внесене разом з поправкою, найдальше сягаючи, а відтак само внесене. Найдальше сягаючим внесенем є таке, котре відкладає справу на довший час, або иза-

галі улекшує її полагоджене, або є найбільш радикальне, що до свого характеру.

Коли внесене складає ся з частин, або з ряду точок, то за згодою внескодавця можна його поділити: брати під голосовані кожду точку з особна. В протилежному разі внесене мусить бути переголосоване в цілості.

41. В хвили, коли предсідатель заявить, що дискусія є вичерпана і приступає до голосування — ніхто вже не може одержати голосу до звичайних внесень, натомість можна забирати голос в справі голосування (пар. 27. точка 17).

42. Голосування може відбувати ся через повстаннє з місць, через піднесені рук, або за картками (тайне), або, вкінці, поіменне (явне).

43. Обчислене голосів переводить предсідатель або секретар.

44. Коли предсідатель завізве зібраних до голосування, тоді **абсолютно ніхто не може одержати голосу**.

45. По скінченім голосуванню коли вислід видає ся непевним, можна формально зажадати нового голосування.

46. Член не може голосувати в справі, що дотичить його самого.

47. Справа, раз переголосована не може бути ще раз розсліджувана на тих самих зборах, ані на їх продовженню, якщо збори були відложені. Можна її за то розсліджувати на слідуючих зборах, або, якщо справа більшої важливості, на зборах, скликаних спеціально в тій справі.

48. Всі ухвали переходят звичайною більшістю голосів присутніх з виїмком низше поданих, які вимагають більшості двох третин голосів. Ось вони:

а) опрекинені ухвали прийняті на поперед-

ших зборах;

- б) в справі наглого внесення (пар. 27, т. 16).
- в) уділене догани членови зборів (пар. 27, то чка 10).
- г) навернене дискусії наново (пар. 27, т. 11).
- д) виключене члена з організації.

49. Коли до комітету або комісії є вибрані кандидати, з поміж котрих один не одержав вимаганої більшості голосів, в такім разі, що до них належить перевести нові вибори.

50. **Quorum.** Засідане даної організації може бути відкрите лише в такім случаю, коли в місци засіданя находить ся призначана ухвалами організації потрібна до того скількість членів, при міром: половина, дві третих і т. д. Коли ж подібної формальної ухвали організація не перевела, то звичайно збори можуть бути отворені і признають ся правосильними при всякім числі присутніх членів.

ЯК ОРГАНІЗУВАТИ ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Організатор котрого небудь з існуючих відділів, або обїздний організатор, чи хто небудь з освідомлених вже товаришів, котрий хоче заскадати новий відділ, повинен поступати згідно з слідуючими правилами:

1. Перед скликанем зборів належить звернути ся до секретаря Екзекутивного Комітету У. С. Д. П. за всілякими потрібними друками і інформаціями.

2. Збори організаційні повинні складати ся що найменше з пять осіб, бо пять або більше осіб може заложити відділ У. С. Д. П., як що узирають конституцію Соц. Дем. Партиї.

3. По зясованю платформи і конституції С. Д. П. належить візвати зібралих, щоби приступили до стола ті, що хочуть вступити до У. С. Д. П. і бути членами відділу.

4. Кожний, що вступає до відділу повинен вписати своє ім'я, пависко, адресу і рід заняття на приготовану організатором лісту членів і підписати аплікацію на члена Соц. Дем. Партиї.

Перед підписанням аплікації на члена У. С. Д. П. організатор або предсідатель зборів повинен всім бажаючим стати членами організації прочитати на голос зголошенню або аплікацію, котру наїде в конституції Соц. Дем. Партиї і котра є поміщена на початку сеї книжки. Кождий новий член мусить згодити ся на отсю заяву:

“Я, низше підписаний, узнаючи клясову боротьбу між клясою робітничою і клясою капіталістичною, як також розуміючи конечність з’організування робітничої кляси в політичну партію, відрубну і противну в своїх стремлінях всім політичним організаціям, заснованим капіталістичною клясою, отсим заявляю, що:

Я зірвав звязь з всіма іншими партіями, а приймаю конституцію і платформу Соціал-Демократичної Партиї за свою разом з її основами політичної боротьби і отсе зголошуую ся о приняті мене на члена згаданої Партиї”.

5. Найменше пять освідомлених і вироблених організацій членів нового відділу повинні підписати аплікацію на чартер, який відділ мусить одержати від Партиї за посередництвом Екз. Ком. У. С. Д. П.

6. По укінченю висще наведених формальностей, організатор відділу повинен завізвати записаних членів відділу до вибору предсідателя засідання.

7. Вибраний предсідатель відкриває перше організаційне засідання членів нового відділу і визиває їх до вибору сталих урядників відділу в тім порядку, який подано в конституції, точка 8.

8. По виборі урядників належить назначити висоту місячного податку від кожного члена, відділу **не менше 25 ц.** — Назначений податок належить зложить сейчас на місци.

9. Даліше належить назначити місце (льоталь) і день в місяцю сталих регулярних засідань відділу і, о скільки члени бажають, надати назву відділови.

10. По підлагодженню тих найважніших формальності відділ може підлагоджувати всі інші справи, які членам можуть прийти на гадку для добра організації будучої праці.

11. По першім організаційним засіданням, ново-вибраний секретар рекордовий і кореспонденційний повинен вислати до секретаря Екзекутивного Комітету Української Соціал Демократичної Партиї через Окружний Комітет (коли такий існує) отсії дани:

- а) Лісту ново-вписаних членів відділу.
- б) Підписані аплікації членів.
- в) Підписану аплікацію на чартер.
- г) Гроші з заплаченого податку від кожного члена, але не менше як 20 ц. від члена.
- д) Докладний протокол з минувшого організаційного засідання.

12. По одержанню чартеру (права на існування відділу) належить зараз скликати засідання відділу і розпочати сталу правильну діяльність після правил, конституції Партиї.

13. Належить тяжити на отсії практичні ради:

- а) Належить тяжити, що і жінки мають

право належати до соціалістичних відділів і можуть бути вибраними на уряди. Участь женичин і партійній роботі є для нас дуже важна.

б) По розпочатій праці в ново-заснованім відділі добре є переводні вибір нових урядників вже по трьох місяцях. Може трапити ся, що за цей час з'являть ся, або вироблять ся кращі від тих, яких вибрано на початку.

Секретарі, і рекордовий і фінансовий повінні все мати докладні адреси всіх своїх членів і адресу кожного нового члена треба втягнути до книжки. Так само належить занотувати всілякі зміни адресів старих членів.

Памятайте на кліч: "ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇВ ЄДНАЙТЕ СЯ!"

КНИГАРНЯ "РОБ. НАРОДА"

**ЗАМОВЛЯЙТЕ ЦІКАВІ КНИЖКИ
В КНИГАРНІ "РОБОЧОГО НАРОДА".**

Бог в революції	35ц.
За землю і волю	25ц.
Розвиток соціалізму від утопії до науки	15ц.
Історія червоного прапора	10ц.
Історія дуриої корови, (або доля Українця в Галичині)	10ц.
Промова Дра Ф. Адлера на суді ..	15ц.
Двопогані	15ц.
Комунарський Маніфест	25ц.
Основні засади комунізму	15ц.
Хто такі соціалісти і чого они хочуть	10ц.

Адресуйте так:

"Robotchuj Narod"

Box 3658, (Sta. B.)

Winnipeg, Man.